

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
 mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
 a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
 și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
 Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
 Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 29 Iulie st. v.

Patruzeci și două de zile numărăm abia dela ziua decând am intrat în războiul vamal cu regatul vecin al României. Urmele războiului însă sînt atît de simțite, încît 'ți-se pare, că ani au fost în locul zilelor. Numai hîrtia cîtă s'a scris și tipărit la noi din cauza războiului vamal, este atîta, încît ar pute forma, adunată la un loc, un archiv considerabil, o bibliotecă voluminoasă.

Dar' încă, dacă s'ar fi pus pe hîrtie tot ce s'a vorbit în materia războiului vamal, nu pe strade, sau în cafenele și în restaurațiuni, căci am merge prea departe, ci în adunări serioase, în reuniuni industriale, în conferențe, în camere de comerț?!

Aceste însă sînt dintre urmele cele mai puțin simțite, căci, har Domnului! hîrtie și negreala este în abundență.

Cu toate aceste și astfel de lucruri, de o importanță subordonată, își au însemnătatea lor. Căci ce dovedesc și ele? La toată întîmplarea interes pentru războiul vamal și este și interesul acesta ceva, deși nu el singur are să decidă și să schimbe lucrurile.

Față cu consecuențele războiului însă, este lucru firesc, că se cere mai mult decît interes gol.

Căci bine, interes să fie, însă el trebuie să aibă urmări binefăcătoare, în cazul de față, interesul manifestat prin scrieri și vorbiri ar trebui să ne arete și foloase, cel puțin în perspectivă în favorul patriei noastre.

Aici însă dăm de greutăți.

Examinând cu cea mai posibilă indulgență rezultatele din nomolul de hîrtie scrisă și din nenumăratele discursuri, în și din cauza războiului vamal, nu sîntem în pozițiunea a ne da o socoteală, care să ne dea cel puțin unele speranțe cît de palide.

Se poate că greșim. Din cît am putut ceti și după cîte am putut auzi dela acei ce au purtat și poartă pînă acum cuvîntul cel dintău în afaceri de ale răz-

boiului vamal, noi n'am putut cîștiga convingerea, că greșim cînd dicem, că la noi toată cestiunea a fost tratată pe base improprii, va se dică false, din partea cea mai mare a acelora cîți s'au ocupat cu dînsa. S'a scris și vorbit în cea mai mare parte, în și din necunoștință de cauză, și prelîngă aceasta, ceea-ce este și mai rău, sub presiunea unor considerante, care n'au nimica comun cu economia politică, ci cu șovinismul politic.

Eată dar' unde se încurcă ițele. Eată greutățile, care ne despoaie de speranțele, că ce s'a scris și vorbit pînă acum în cauza războiului vamal, are să ne aducă ceva îmbucurător.

Și este de mirat, că în secolul nostru se pot întîmpla astfel de lucruri. În toate zilele vedem, în viața privată a particularilor, că e vai de acel particular, care substitue în locul relațiunii economice șovinismul, fie ori-ce fel de șovinism.

„Pester Lloyd“ într'un articol important, în care se ocupă în prima linie cu împregiurările din Transilvania, atinge într'un mod destul de înțelept, confuziunea ce a produs războiul vamal în industria Vienezilor. Organul oficios vrea prin aceasta să dovedească, că dacă între industria din Viena războiul a putut produce confuziune și încă mare confuziune, în Transilvania a trebuit consternațiunea să fie completă.

Sînt adevăruri cele scrise de organul oficios. Însă care sînt concluziunile din premisele sale?

Am păcătui dacă am dice, că nu conțin adevăr și concluziunile. Adevărul din aceste însă este astăzi numai adevăr relativ. Pentru-că, deși recunoaște organul oficios, că guvernul înainte de a dice cuvîntul din urmă, în ceea-ce a privit convențiunea cu România trebuia să studieze mai bine raporturile transilvane, transmite cestiunea pe terenul ambițiunii, al sumeției. Și aici e greșeala capitală, care în împregiurările noastre e mai pernicioasă decît de multe-ori aplicațiunea dișei: *fiat justitia, pereat mundus*.

Pentru-ca patria noastră să nu fie silită a simți și mai mult decît le simte pînă acum consecuențele războiului vamal, guvernul ar trebui să se lase de terenul șovinistic și să se pună pe terenul curat economic.

Unicul teren, care ar duce la scop, fără de a se știrbi prin aceasta autoritatea țerii sau a monarhiei.

Între cei loviți de consecuențele războiului vamal sînt și Românii din Transilvania, din Bănat și din Bucovina, în prima linie. Românii însă pînă acum n'au făcut nici un pas cu privire la războiul vamal și la împedecarea consecuențelor lui.

Românii însă ar trebui să aibă în vedere raporturile lor economice cu România, ar trebui să aibă raporturile lor comerciale cu România, ar trebui să nu scape din vedere și raporturile industriale, care sînt neînsemnate în prezent, însă pot fi considerabile într'un viitor foarte apropiat.

Românii n'au motive de a sta sub presiunea șovinismului politic, fiindcă sînt oameni trezi la minte. Ar trebui numai să lase la o parte indiferentismul, ce 'l-au dovedit pînă acum față cu evenimentul războiului vamal și să cerce, doară pot ei abate cestiunea pe terenul ei firesc.

Cînd ar fi norocoși să isbutească aceasta, ar ave recunoștința și mulțumirea tuturor compatrioților. Nefind așa de norocoși, cel puțin 'și-ar pute dice: am făcut tot ce ne-a fost cu putință și dacă alta n'am putut ajunge, conștiința patriotică ne este salvată.

Correspondență din Viena.

Viena, 9 August n. 1886.

Dacă oficioasele guvernului din Budapesta ar voi să facă încercarea, să desemne voiajul d-lui de Tisza la Viena și Ischl ca un marș triumfal, dela care a adus acasă oareși-care rezultate plăcute, atunci puteți pune înaintea acestora scepticismul cel mai absolut. Dar' eu nu cred, că vor ave curajul în Budapesta să facă o asemenea încercare. Precum știți, s'a spus în Pesta, că dl de Tisza se duce la curtea imperială, spre a căpăta o oareși-care „satisfacțiune“ pentru ofensatul sentiment național al Maghiarilor.

Dar' pot să Vă asigur, că de vre-o satisfacțiune nici vorbă n'a fost măcar. Din contră în cercurile competente sînt iritați la culme asupra aroganței și provocătorului limbajului ținut cu atîta îndrăzneală în presă și în adunări publice de agitatorii maghiari contra armatei comune, contra unor înalți funcționari ai acesteia și contra ultimilor numiri militare; și noul comandant militar al Ungariei generalul Pejacevich primise deja în privința aceasta instrucțiuni precum și plenipotențe serioase. Dl de Tisza a garantat deci, că asemenea excedări nu se vor mai întîmpla; a dat asigurarea, că de acum înainte vor intra în Ungaria stări normale.

De aceea în comunicatul pe care „Pester Lloyd“ 'l-a publicat asupra voiajului lui Tisza, vedem declararea: „că încrederea în starea normală e restabilită, și că posibilitatea, care exista pînă acum de o schimbare de guvern imparlamentară, a dispărut“. Din declarațiunea aceasta a organului d-lui Tisza reese, că erau chiar decizi fără să aștepte adunarea dietei, să aducă o schimbare de minister. În privința aceasta a reușit să capete o amănare.

Se va aștepta pînă la adunarea dietei și în timpul acesta dl de Tisza va arăta, dacă posedă puterea, să aducă la liniște agitațiunile maghiare, și să degageze cuvîntul, cu care a garantat pentru întoarcerea stării normale.

Mai înainte de toate e un termin cîștigat. Generalul Pejacevich a amînat sosirea sa, și posibilitatea unei schimbări imparlamentare de guvern e înlăturată prin asigurările d-lui Tisza.

E însă pozițiunea d-lui Tisza prin aceasta salvată? Ar fi foarte riscat a da la întrebarea aceasta un răspuns afirmativ.

În privința aceasta e foarte caracteristic ceea-ce spune unul din organele principale ale opoziției maghiare. „Egyetértés“ dice: „Că prin retragerea sa constituțiunea se va dărîma, aceasta Tisza însuși o crede cît se poate mai puțin; prin retragerea sa va ocupa un loc în rîndurile opozițiunii, nici la aceasta nu se gîndesc, și mai puțin încă, că prin retragerea sa partidul guvernamental se va brisa. Și dacă Curtea va ave numai de retragerea lui Tisza grije, adecă că atunci s'ar lipsi o majoritate compactă, și în privința aceasta poate dl Tisza să fie pe deplin liniștit.

Majoritatea actuală a parlamentului unguresc e înainte de toate o majoritate a guvernului; și pe cît cunoaștem noi relațiunile, numărul acelor deputați, care ar urma pe dl Tisza fie în retragere, fie în opozițiune cu greu ar fi mai mare decît 15. Noi nu credem încă așa ceva, dar' relațiunile ne permit totuși să ținem o abdicare a lui Tisza de

Foiața „Tribunei“.

Feciorul de împărat.

— Povest. —

De Vasilie Gan.

(Urmare și fine.)

Cînd poporul cel mult era adunat în curte cu mult alaiu, cîntînd și muzicele o sută la număr și striga poporul cu cupele pline de vin, ca la ospet, de își asurđiau urechile, împăratul se face a închina și el cu o glajă de vin feciorului seu. Acesta o primesce și vrea să strecoare vinul pe grumazi la vale, cînd din nou pășese omul ce spune din pascălie lîngă el și-i dice:

„Așteaptă să ved poți bē ori ba?“

Și nici nu lasă să 'i-se dea vre-un răspuns, ci atinge glaja cu bățul. Cînd ce se întîmplă? Hainele pe fecior se umplură toate de sînge, ce curgea din vinul ce era în glajă, că mē rog, vinul a fost otrăvit să omoară pe feciorul de împărat.

Un sgomot asurđitor dete a se înțelege, că poporul nu mai putea suferi obrăznicile acelu om, ce năcăjese pe împăratul.

Și era să o pățească atunci, dacă feciorul de împărat nu își adacea aminte de binele ce îl făcuse acel om. Se mărgini numai la o aspră dojană să nu se mai întempele nua ca asta.

Și era negru rău la mațe împăratul. Dacă pe fecior din cauza omului ce spune din păs-

călie, nu 'l-a putut șterge dintre cei vii, se hotărî a o face asta cu Ileana Cosinzeana, că dacă n'are el, nici feciorul seu să nu aibă noroc de ea.

Ce face? Pune să se facă Ilenei Cosinzeana o haină de mireasă, care în frumseță și bogății să întrecă pe chiar Ileana Cosinzeana, și o dă, ca cu aceea să se îmbrace la ospet. Vai! dar' abia era împodobită, cînd și cade leșinată la pămînt . . .

Asta îi trebuia feciorului de împărat, că dojenise atît de fără sfială pe omul ce spune din pascălie.

Spun cei-ce erau atunci acolo, că mare bănat s'a făcut. Muzicanții cîntau numai de plîns și curgeau ca ploaia lacrimile din ochi. În cîmp florile își ascuseră fața, încît n'au arătat-o multă vreme, pentru-că și ele jăliau pe sora și împărăteasa lor.

Ce vaiete țipa feciorul de împărat, nici nu pot să vă spun . . .

Lipsă era acum de omul ce spune din pascălie, el însă nu era nicăiri. Singur el numai ar fi putut face minune, cum mai făcuse. De unde însă să-l aducă? . . .

Veți cugeta d-voastră, că omul ce spune din pascălie a părăsit pe feciorul de împărat, pentru-că acela 'i-a pus pe nas o așa infruntare. Dacă așa cugetați, rău cugetați. Sciut-a el că nu plăcinte, ci ocară îi așteaptă la împăratul acasă, de aceea nici n'a băgat în seamă cele-ce a făcut feciorul de împărat cu el, căci în urma urmelor

silit de popor a făcut ceea-ce a făcut. El și acum își bate gîndul, cum să ajute și să scoată pe fecior din necazul ce 'i-l-a pus tatăl seu în grumazi. De aceea cît ce auzi de nenorocire, plecă la cîmp după multe doftorii, cu care să trezească pe Ileana Cosinzeana. Și adunînd buruieni, făcu din ele leacuri, apoi ceru dela feciorul de împărat intrare la moarte.

Voia 'i-se împlini. Și el rămînînd singur, făcu cîte doftorii sciui, apoi luînd bățul atinse pe Ileana Cosinzeana cu el.

„Ce greu somn“ — dice aceea trezindu-se ca dintr'un somn greu.

„Greu“ — răspuse omul ce spune din pascălie — „că de nu eram eu, puteai dormi pînă-i lumea în groapă, unde vrea să ajungi tatăl tău, împăratul.“

Atunci se schimbă fețele din triste ce erau, în veselie la toți. Numai împăratul n'avea cîi bună și care de necaz și muri nu preste mult; și urmă în scaunul împărătesc feciorul seu. El era acum Galbin-Împărat. Și ear' fu ospet mare, cununîndu-se Galbin-Împărat cu Ileana Cosinzeana. . . .

Omul ce spune din pascălie trăia și el în curtea împărătească ca sfetnic, și împăratul în toate cauzele numai sfatul lui îl cerea. Ceiața sfetnicii însă nu puteau suferi, ca un venetic să fie înaintea lor, și fac jalbă la împăratul să nu mai suferă în curtea sa pe acel om, căci vrea să-i

ducă nevasta la păcat. Împăratul cređu și osîndi pe omul ce spune din pascălie la moarte prin streang.

Cînd era la spînzurătoare, omul ce spune din pascălie ceru cuvînt să vorbească poporului adunat, apoi cuvîntă astfel:

„Cinstit popor!

„Sînt osîndit la cea mai urită moarte, pentru-că am fost cel mai credincios om împăratului, pentru-că 'am făcut bine, pentru care nu aş ave destulă resplătit să fiu chiar la curtea dînsului cel dintău sfetnic toată viața mea. N'am luat încă cuvîntul ca să-mi fac laude și să scap de moarte; căci a muri și așa sînt dator. O taină am, carea n'am descoperit-o pînă acum, vreau să scie lumea, apoi să mor eu . . .“

Și aci începe a istorisi, cum a sciut el să găsească pe Ileana Cosinzeana și să o aducă. Cînd ajunse cu istorisirea pînă unde spusese măestrelor în seara dintău, se prefăcu în stîlp de peatră pînă la genunchi, cînd spuse ce a auzit în a doua seară, se prefăcu pînă la brău în stîlp de peatră, și cînd, după-ce a spus tot, rosti cuvintele: „Acestea sînt păcatele mele; dacă mie 'mi-o aş fi cîștigat, aş fi putut o ave și fără feciorul de împărat“ — se prefăcu întreg într'un stîlp de peatră.

Atunci văđu împăratul și poporul nevinovăția omului cu pascălia și hotărî să spînzure pe sfetnicii cei mincinoși în locul lui, care acum nu mai era.

posibilă. Din aceasta reiese clar și neechivoc, că chiar partidul guvernamental a început deja să socotească cu retragerea lui Tisza, și că astăzi se gândește numai să asigure propria stăpânire, și de aceea dă Curții asigurarea, că se poate foarte bine să lase ca Tisza să cadă, că nu există din asta nici un pericol, căci o retragere a lui Tisza ar slăbi partidul maximum cu 15 voturi. Manifestațiunea aceasta a partidului lui Tisza arată destul de bine, cu ce sentimente acești oameni sunt animați, și cum numai avantajul lor propriu le stă înaintea. Șeful și capul lor n'a căzut încă și deja se întorc dela dînsul.

* *

Ca cetitorii D-Voastre să vadă, că și în sinul partidului național croat situațiunea e înțeleasă tot ca și cum o înțelegem noi, Vă trimit un articol din „Agramer Tagblatt“, care dă următoarele:

„Pe huietul unei adunări de popor în locul de tir din Budapesta a urmat ear' liniște; câteva orașe provinciale se prepară încă de asemenea spre a arangia adunări de popor. De exemplu vedem bravul oraș Hod-Mező-Vásárhely; care geograf afară din Ungaria știe unde se află? Care limbist poate — afară numai dând cu limba și lovind — să pronunțe acest nume? — apoi Seghedinul, orașul fraților Tisza, unde nici un pîr nu cade din capul vre-unui locuitor, fără voia lui Ludovic Tisza — a contelui, — pe urmă Fünfkirchen, Békés-Csaba, Keeskemét, Pakj, Debrecin, și cine mai cunoaște numele orașelor, care vreau să „între în foc“, pentru „onoarea patriei“. E bucurăre, că reședințele inteligenței în Ungaria, ca Pressburg, Oedenburg, Kaschau etc. etc. nu aranjează adunări de popor, cetățenii tot mai cugetă acolo calm și destul de clar, ca să nu fie prinși în capcaua machinațiunilor din dreapta și din stînga, și împregiurarea asta o ținem destul de importantă, ca să fie privită ca un semn foarte semnificativ pentru viitor, căci demonștră, că în Ungaria mai există mase mari, care nu sînt încă mîncate de otrava șovinismului. Că există o înțelegere secretă între dreapta și extrema stîngă, căt privește cestiunea armatei, am accentuat deja și am găsit lucrul demonstrat prin fapte. Dl de Tisza se afla în castelul său din Geszt când cunoscutele schimbări militare avură loc. Mai întău a calmat lucrul prin organele sale oficiale, când însă observă, că extrema stîngă și opoziția moderată voiau să iee în mână stofa de agitațiune populară, atunci apără în Budapesta. Apponyi în timpul acesta declarase, în mod foarte prudent, că pentru dînsul nu există „cestiune militară“, prin o mișcare abilă își schimbăse într'un astfel de mod ordinea sa de bătaie, încât soare și vînt căduseră totdeodată lui Tisza în obraz. Deci Tisza declară în „Nemzet“, că se duce la Ischl, spre a aduce satisfacțiune pentru afrontul făcut „națiunii“ prin avansarea generalului Janski.

„De nu vine cu dînsa, atunci va cere demisiune.

„Satisfacțiune! Pentru ce?

„Armata fu ofensată în prin parlament, și poporul de jos a urmat cu injuriile pe stradă, așa încât domnișii șovinisti începură să se sparie chiar ei singuri de dumnezeasca lor asemănare; de duhurile, care le chemaseră, nu mai putură scăpa, așa încât ne mai avînd ce să facă, fură nevoiți să recurgă la intervențiunea atât de desprețuite armate, ca să prindă pe „patrioții“, care

provocau astfel de scandaluri pe strade și să-i exorteze la arestul poliției.

„Pentru aceste continue injurii făcute armatei, trebuia cerută satisfacțiune, și aceasta era avansarea generalului Janski.

„Pe urmă e clar, că generalul nu mai putea să se întorcă la primul seu post în Budapesta, aceasta nici șovinistii înșiși nu doriau, afară de asta era să fie supus aici la injurii continue, și a sustrage pe acest excelent soldat serviciului patriei, pentru asta nu exista nici un motiv.

„Anunțarea oficioaselor lui Tisza, că președintele de ministri se duce la Ischl spre a cere „satisfacțiune“ e deci fără sens, e un lucru absurd, căci sîntem convinși, că Maiestatea Sa Împăratul nu va face desigur obiect de discuțiune „avansarea unui general“ cu președintele de ministri ungurești.

„Dl de Tisza are nevoie deci de adunările de popor, spre a pute arăta cu dînsule, că extrema stîngă ar câștiga influență, dacă nu 'i-s'ar da vre-o satisfacțiune, pe care ar pute-o arăta în camera deputaților. Căci altfel ar fi o mare furtună și în cazul acesta dl de Tisza va fi tras serios la socoteală de opoziție.

„Nu trebuie dară nici uitat, că alegerile pentru dietă în Ungaria se află ante portas. Dacă dl Tisza nu poate să termine într'un mod oareș-care „afacerea Janski“, încât desmintirea, care a primit-o să apară ștearsă, atunci opoziția îl va acusa imediat „că a abandonat onoarea patriei“ și vor lucra masele cu aceasta și cu alte cuvinte de asemenea calibru. Aceasta nu ar fi încă motiv pentru Tisza, ca să pună cestiunea de cabinet. Situațiunea lui a devenit încă din alte cauze foarte precară. „Țeara“ e total ruinată. Ungaria e o țeară agricolă și prin impositele vamale agricole mari, pe cari le-au introdus mai toate statele vecine, Ungaria e exclusă aproape din toate terenurile de debit, care le-a avut înainte.

„Prețul cerealelor ungurești e actualmente atât de jos încât abia acopere cheltueile de producțiune, adică cheltueile semănării, lucrării pămîntului, recoltei, treieratului și birului! Starea asta merge acum în anul al treilea și așa, că din această cauză toți economii ungurești se află adînc în datorii. Acuma urmează necontent executiunea de bir pe executiune de judecată, ministrul de finanțe emite circularele cele mai severe, prin care recomandă la procedurile cele mai severe pe garanția personală a organelor de impozite.

„Ceea-ce lasă executorul de impozite, ia executorul de judecată. Așa stau economii cu toată buna recoltă fără bani, căci productul lor li se vinde pe cale de licitațiune, încât nu capătă nimic pentru recolta lor, curat nimic. Așa stau lucrurile în „Alföld“, așa în Ungaria-de-sus, în părțile Presburgului și a Oedenburgului, altădată atât de bogate; așa în Bănat, care altădată avea pe cei mai viroși țerani, din toate părțile vine scirea fără de consolățiune, că „calicia“ a început să domnească. Și comerțul, și profesiunea și industria trăesc în Ungaria din econom; cănd țeranul n'are bani, atunci toate celelalte elemente suferă, ca la noi în Croația, de nevoie și lipsă.

„Cu toate acestea e în perspectivă ridicarea impozitelor. Inevitabilă introducerea a „armei de repetiție“ în armată va costa mai multe milioane, sarcina datoriilor Ungariei crește din an în an la aproape douăzeci milioane fl., așa că

și suma necesară spre plățirea procentelor crește anual la suma de un milion. Nu e de dubitat unde merge Ungaria cu lucrurile acestea. Decînd cu regimul actual sarcina datoriilor Ungariei s'au înmulțit considerabil și în același timp decăderea economică din ea în ce s'a prezentat.

„Exposițiunea din țeară făcută în Pesta a fost ultimul triumf pe terenul economic, a fost un foc de artificii brillant, care bătea în ochi și nimic mai mult! Acuma după-ce a fost detonațiunea, se vede, că n'a rămas nimic decît fum și abur. Starea aceasta deplorabilă economică a Ungariei e care obosese pe Tisza de a mai guverna, și de aceea dorește, ca adunările poporului să-l împingă, ca să se arete energic în Ischl. El știe mai bine decît ori-cine, că cuvîntul „satisfacțiune“ nici nu „trebuie“ să-l pronunțe în Ischl, căci nu e Ungaria, care fu ofensată, prin urmare nici nu e de gîndit la o satisfacțiune.

„Tisza nu vrea să facă voiajiul seu la băi anul acesta, pentru cholera din Fiume. Cholera nu 'l-a genat până acumă nici odată, dar' portofoliul seu mintsterial pare a se afla în pericol de viață“.

Revistă politică.

Sibiu, 39 Iulie st. v.

Despre întîlnirea dela Gastein oficiosul „Wiener Abendpost“ publică următoarea enunțatiune: „Ochii lumii întregi sînt îndreptați astăzi cătră Gastein, unde Preaînalta păreche imperială, venerabilul cap al imperului german și nepotul set prim născut s'au întîlnit, ca să întărească din nou legăturile de amicie între ambele dinastii și popoarele lor. Opinia publică cu drept cuvînt vede în aceste întîlniri, ce se repetesc regulat în fiecare an, o importantă garanție pentru pacea lumii și le salută cu simpatie din ce în ce mai mare“.

Despre ținuta opoziției moderate în cestiunea armatei „Pol. Corr.“ primesce din Budapesta o scrisoare, care dă, că: „Contele Apponyi s'a spăriat de efectul ce 'l-a avut vorbirea sa din parlament în cestiunea armatei, (când a accentuat, că în Ungaria nu este permis să existe altfel de patriotism, decît patriotismul maghiar, și nu este iertat să se octroeeze soldatului maghiar *idea fictivă* despre patriotismul imperului. Redacț. „Trib.“). Drept aceea a adresat unei persoane cu influență la curte o scrisoare, în care comentînd tendența vorbirii sale asigură, că nu are intențiunea să se atingă nici cît de puțin de armată. Această scrisoare, desî privată, este cunoscută în cercurile competente“.

Tot relativ la întîlnirea din Gastein asigură „Kreuzzeitung“ din Berlin, că nu este vorba de nici o schimbare politică și că relațiunile între cele trei imperii rămîn cum au fost în anii trecuți.

Enunțatiunea aceasta se cam contradice însă cu tenorul presei rusești. Eată ce scrie între altele „Novoie Vremia“:

„Ce fac amicii nostri Germania și Austria? Ne împing în mod amical de pe Peninsula-Bal-

canică și exploatează alianța celor trei împărați numai în favorul lor. Puterea morală a acestei alianțe apasă asupra politicii internaționale și spre exemplu reține pe Franția dela rășboiul de revanșă contra Germaniei, ear' Austriei îi înlesnesce acțiunea preparativă pe Peninsula-Balkanică. Alianța noastră culeg fructele pe contul Rusiei. Trebuie să ne facem socoteala cu realitatea și să nu ne lăsăm a fi amăgiți cu promisiuni. Scim, că Austria se silește să ne slăbească pretutindenea pe Peninsula-Balkanică și să-și câștige în Sofia preponderanța ce o are în Sîrbia. Acestei lupte și sfîrșiri secrete trebuie să preferim lupta pe față!... Dar' Germania? Pretutindenea, chiar și în politica noastră internă, în provinciile baltice, în politica noastră vamală mîna nevădută a Germaniei se silește să ne prindă. Amicia germană e chiar așa de neavantaioasă pentru noi ca și cea austriacă...“

Delegații Bulgariei și ai Turciei au început lucrările pentru reformarea statutului organic al Rumeliei. Un articol din „Times“ ne spune, care sînt propunerile, ce delegații Turciei au a le face în această privință. Eată acel articol:

„Articolul, care dă, că nici o schimbare a statutului organic nu poate să fie făcută fără consimțămîntul puterilor semnatare tratatului din Berlin, va fi menținut. Articolul 1, în virtutea căruia Rumelia-orientală rămîne o provincie turcească pusă sub dominațiunea militară și politică a Sultanului, dar' avînd autonomia administrativă, va fi asemenea menținut. Din contră, articolul 3, care conferă Sultanului dreptul exclusiv de a apără provincia cu armele, va fi modificat. Articolul 7, privitor la numirea guvernatorului general va fi amendat astfel: „Sultanul va fi reprezentat în provincia de principie Bulgariei, care va fi numit pe cinci ani, după consimțămîntul marilor puteri. La expirarea acestui termen, principele va fi numit din nou, dacă marile puteri vor aproba această măsură.“ Celelalte articole nu vor fi modificate. Vor fi menținute: articolul opt, care ordonă că justiția trebuie să fie dată pretutindeni în Rumelia în numele Sultanului; articolul 11, care decretaază, că toate legile turcesci vor fi aplicate în provincie afară numai, dacă ele nu vor fi în contradicție cu statutul organic; articolul 16, în virtutea căruia trei din dece din veniturile provinciei vor fi date de Rumelia pentru cheltueile imperului otoman; articolul 19, care rezervă guvernului otoman controlul asupra vămilor, asupra poștelor și telegrafelor, asupra drumurilor de fer și asupra fabricațiunii armelor și a pravului de pușcă în Rumelia; în fine articolul 20, în virtutea căruia toate tratatele încheiate de Poartă cu puterile străine vor privi și pe Rumelia-orientală.

„Este de prisos de a mai adauga, că dacă delegații turci vor menține aceste pretențiuni, nu se va pute ajunge la o înțelegere, căci delegații bulgari nu vor primi asemenea aranjamente.

„Propunerile guvernului turc sînt în perfectă contradicție cu programa dlui Karaveloff“.

Din Salonic vine scirea, că acolo se întrunesc cu iuteală febrilă două corpuri de armată permanente convocându-se spre acest scop redifi din Pristina, Salonic și Monastir.

Adunarea generală a „Asociațiunii transilvane“.

(Raport special al „Tribunei“.)

Alba-Iulia, 9 August n. 1886.

Concertul declamatoric-musical de aseară a reușit foarte bine. Sala cea mare dela hotelul „Hungaria“ era plină de un public de peste 400 persoane.

Stîlpul 'l-a dus împăratul acasă să-l țină, ca totdeauna să vadă pe omul ce 'l-a făcut mult bine lui. Și era supărat și el și împărăteasa, că a pierdut de lîngă ei un așa om, care mult ajutor le-ar fi dat și de aci înainte; și nu scia cum să-l scoale, să fie stîlpul cară viu.

Odată visează împăratul într'o noapte, că dacă el ar stropi stîlpul cu sângele cald al fiului seu, acela se va scula. Spune împărătesei, care tocmai acel vis îl avuse ca împăratul. Slobodîră dar' sânge din mîna copilului și când stropi întău, începă a da semne de viață; când îl stropiră a doua oară, se mișcă și când a treia oară 'l-au stropit, începă stîlpul a umbla și dîse: „Greu somn am dormit.“

Binele acestui om cu bine 'l-au resplătit și împăratul și împărăteasa, că 'l-au sculat din morți.

Nici nu trebuie să vă spun, că după aceste omul cu pascălia, s'a dus ear' în pustie, unde îi vorbiseră măestrelor să le mîntuiască și pe ele. Că mîr rog, acelea au fost fete de împărat, ca și alți oameni și curtea aceea a fost curtea împăratului și pustiiul cu tină a fost împărăția lui, toate însă s'au prefăcut așa pentru păcatele împăratului... .

Omul cu pascălia a mîntuit și acea împărăție, după-ce în trei nopți a suferit trei probe: cu broașce, șerpi și diavoli, cari veniau să-l chinuiescă. De atunci încolo n'a mai fost acolo tină, ci câmpuri frumoase și sate bogate. Fetele

de împărat n'au mai fost negre ci albe, și pe cea mai mare a luat-o el de soție și a dobîndit jumătate din împărăție, unde s'a făcut și el împărat.

Apoi a fost un ospet ca acela, unde și Galbin-Împărat cu prea frumoasa lui împărăteasă a luat parte. Și era vin și mîncări, încât câinii umblau cu colacii prin coadă.

Mă suiiu pe-o șea
Și-o spusei așa,
Mă suiiu pe-o coasă
S'o spun mincinoasă.

Lunca-Largă, Iulie 1886.

Geniul și nebunia.

S'a vorbit adesea despre legăturile cari există între cele mai înalte concepțiuni ale spiritului omenesc și alucinațiunile câtorva insanițai, și despre raporturile strînse, cari există între geniul și nebunia.

Diarul „Gegenwart“ din Berlin consacra în această privință un studiu foarte ciudat, care ar pute să pară cam paradoxal. Resumăm după „Românul“ această lucrare, extragînd părțile caracteristice.

În natură nu sînt decît diferențe de cantitate. Acest principiu al sciințelor moderne 'și 'l-a apropiat noua psihologie și deja a făcut, la lumina acestei făclii, progrese atât de mari, încât nu mai este iertat de a crede, că este condamnata la o imobilitate eternă.

Între starea de sănătate și starea de boală, se poate afirma, că nu este o limită cu totul definită și bine trasă. Nu încercăm adesea o trișetă, care diferă puțin de melancolie, sau o surescitare, care se schimbă în cele din urmă într'o exaltațiune maniacă? Unde este linia de demarcațiune pozitivă între o mînie violentă și nebunia furioasă transitorie, între uimire și nebunia religioasă, între frica de dracul și de monomaniă, între libertinagiu și nebunia erotică?... Ne-am pute întreba asemenea, unde este limita, care separă geniul de nebuniă? *Est aliquid delirii in omni magno ingenio*, a dîs Boerhave.

Autorul acestui studiu psicho-patologic examinează semnele, cari arată mai dinainte nebunia sau geniul la copii.

Mai totdeauna, copiii cei foarte deștepți, ajungînd în etatea pubertății, se împart în două clase: unui, a căror inteligență nu este îndestul de coaptă, rămîn ca nise naufragiați în mijlocul visurilor și al visiunilor lor: adesea s'a putut vedea, că alienațiunea mintală este în special nebunia persecuțiunii, adică rezultatul raporturilor lor devenite dificile cu o lume, care nu-i înțelege. Alții găsesc, că lumea este mai de suferit: la aceștia alienațiunea rămîne în stare latentă; dar' nu devin oameni cu adevărat superiori și sînt excentrici, ciudați, de neînțeles.

Autorul dă apoi numeroase exemple de monomaniă sau de gîrgăunii oamenilor supe-

rriori. După el, nu este nici unul, care să nu aibă un grăunte cît de mic de nebuniă.

Este un lucru aproape surprinzător când ne gîndim la simpatiile și antipatiile ciudate ale cătorva oameni celebri și la toate curiositățile lor. Astfel trubadurul Pierre Vidal, pentru-ca să placă unei doamne a cugetărilor sale, umbla în patru labe, îmbrăcat într'o piele de lup; lui Schiller îi plăcea foarte mult mirosul merelor stricate; Goethe nu putea să suferă pe oamenii cu ochelari; Lessing se dedea cu totul la plăceri pentru a scăpa de un simțiment neexplicabil de tristeță. Se cunoaște asemenea „mania satinului“ lui Richard Wagner, natură cu totul psihopatică.

Ceea-ce mai dovedește însă, că geniul este cu totul aproape de nebuniă, este numărul cel mare de oameni celebri, cari au devenit nebuni. Să cităm printre poeți pe Kleist, pe Klingermann, pe Lenz, pe Lenau, pe Maler, pe Robert, cari se sinuciseră într'un acces de nebuniă; Hoelderlin trăi patruzeci de ani într'un asil de nebuni, unde scrisese cele mai frumoase ode ale sale; Novalis, Gutzkow, Nestroy, Lindner; compozitori: Schumann, Donizetti și Chopin.

Când un spirit superior ajunge la demență, are totdeauna în cazul seu o cauză ereditară; nu s'ar pute să nu se recunoască acest element în boala intelectuală, care conduse la moarte pe un principe — este vorba de regele Bava-

Programul acestui concert, așa dîcînd mai mult improvizat, a fost următorul:

1. Două coruri: a) „Coroana cufundată” de H. Bönicke. b) „Vîntul suflă dela Vest” de J. Dürner. 2. „Miserere” din opera Trovatore, executată pe pian de d-na Malvina Cacovean. 3. Două cîntece pentru o voce de bas cu acomp. de pian: a) „Mieșul nopții” de G. Dima; b) „Nor de vijelie” de W. Humpel, executate de I. Popa (repet.). 4. „Rapsodie Roumaine” op. 13 de A. Sipos, executată pe pian de d-șoara Elena Piposiu. 5. „A Ciobanului” (doină), executată pe vioară de dl I. Piposiu. 6. Două Coruri: a) „Dîna a apus” de H. Pfeil; b) „Serenada” de H. Marschner. 7. „Balcanul și Carpatul”, poezie de V. Alexandri, declamată de d-na Aurelia Piposiu n. Roșescu. 8. Două cîntece pentru o voce de bas cu acomp. de pian: a) „Cîntec de jertfă” de L. v. Beethoven; b) „Soriora” de F. v. Holstein, executate de dl I. Popa. 9. „Hai în horă de-a juca”, cor de G. Dima.

Ședința a doua s'a deschis ați la 9^{1/2} oare înainte de amiazi.

După autenticarea protocolului ședinței premerse, dl George Barițiu și-a citit prea interesanta disertațiune despre „Municipiul Alba-Iulia”.

Această disertațiune a fost cu un viu interes ascultată și prin dese strigări de „să trăească!” întreruptă.

Urmînd la ordinea ăilei raportul comisiei petiționare, raportorul același dl Dr. I. Tincu referează asupra propunerii de ieri a dlui Pop-Reteganul și propune în numele comisiei, ca să se încreadă onor. comitet al „Asociațiunii” a face eruirile necesare și încât ar afla că cade în competența „Asociațiunii”, a prezenta în această privință un raport adunării generale din anul viitor.

Se primesce în unanimitate.

Urmînd la ordinea ăilei raportul comisiei financiare, dl Dr. Absolon Todea în calitate de referent propune, ca rațiociniul comitetului, care s'a aflat corect întru toate, să se iee spre știință și comitetului să i-se deee absolvare.

Se primesce propunerea comisiei. După o scurtă desbatere, la care au luat parte dl canonic Moldovan, dl Crișian, dl Parteniu Cosma și dl N. F. Negruișu se primesce și propunerea comisiei, ca bugetul pe anul 1886/87 să se adopteze întru toate, lăsînd comitetului să folosească escendental pentru cele mai ardente necesități culturale.

Petițiunile pentru ajutoare parte se resping, parte se transpun comitetului spre rezolvare.

Dl canonic Moldovan: În legătură cu bugetul am să fac o observare, respective o propunere. Statutele „Asociațiunii” dispun, că „Asociațiunea” trebuie să aibă un fond de rezervă neatinat. Adunarea generală din Abrud a și făcut dispozițiuni pentru repararea și ținerea lui în evidență. Am observat însă, că acest fond de rezervă nu se face nicăiri evident prin cifre, pentru ceea-ce și propun, ca adunarea să decidă să se erueze starea fondului de rezervă și aceea să se indice în cifre la proxima adunare a „Asociațiunii”.

Dl Eugen Brote dă unele explicări în privința fondului de rezervă și dîce, că n'ar avea nimic în contra propunerii dlui Moldovan, dăcă riei — foarte bine înzestrat de toate calitățile și care nu trăia și nu lucra, decât numai pentru ideal. Moșul seu, Ludovic I, era ca și dînsul, un poet și un artist; curiozitățile și excentricitățile sale au rămas legendare. Tatăl lui, regele Max, suferia într-una de durere de cap, a cărei cauză fu constatată la autopsie: era o meningită granulată.

Să mai reamintim încă, că Cesar, Napoleon și Mahomet au avut câteși trei simptomele epilepsiei și ale alucinațiunii; Cesar credea, că are un spirit familiar; Napoleon avea pe „omulețul lui cel cenușiu”; Mahomet era desigur epileptic, și foarte rar se întîmplă, ca această boală să nu se sfîrșească cu delirul măririlor, mai mult sau mai puțin caracterizat. Luther avea alucinațiuni; se scie că într-una din ăile își aruncă călimăriile în capul dracului. Tasso ținea discursuri cu geniul seu familiar.

Walter Scott vedea pe răposatul seu amic Byron în culele unei perdele. Jean Paul zăria în deschiștarea ferestrei capul unei june fete, care nu exista decât în imaginațiunea sa. Spinoza, Pascal erau alucinați.

Auturul încheiă dîcînd, că geniul și nebunia se nasc pe același pămînt și au aceeași rădăcină; ele se aseamănă cu două vlăstare ale aceleiași plante, vlăstare, care cînd cresc separate, cînd își unesc ramurile și devin inseparabile.

s'ar modifica într'acolo, ca fondul de rezervă să se facă altădată mai bine evident.

Adunarea primesce propunerea dlui Moldovan modificată de dl E. Brote.

După aceste presiuli cetesce următoarea telegramă:

„Salutăm cu devotament adunarea luptătorilor „Asociațiunii”. Dorim să aibă succesele dorite de toți.

„Membrii despărțămîntului XII”.

Urmînd punctul 4 din programul satorit pentru ședința a II a adunării generale, adecă alegerea noului comitet pe periodul 1887—1890 presiuli suspinde ședința pe 15 minute, pentru-ca membrii să se poată consulta asupra persoanelor, pe care vor a le alege în comitet.

Redeschidîndu-se ședința, se aleg în comitet pe periodul 1887—1890 următorii domni:

David Br. Urs, Paul Dunca, El. Măcelariu, Sterea Șuluț, George Barițiu, Ioan Popescu, Dr. Il. Pușcariu, Ioan Russu, B. Harșanu, Const. Stezar, Zah. Boiu, Part. Cosma; de suplenți d-nii: Eugen Brote, Dr. D. P. Barcianu, majorul Maxim, Nicanor Frateș, George Muntean, canonicul Moldovan.

Mai departe se proclamă: de president al „Asociațiunii” dl Timotei Cipariu, de vice-president dl Iacob Bologa, de secretar I dl George Barițiu, de secretar al II dl Dr. D. P. Barcianu, de cassar dl Eugen Brote, de controlor dl St. Șuluț, și de bibliotecar dl Dr. Ioan Crișian.

Presidiul cetesce o scrisoare a d-lui prop-topop Tr. Meșin, prin care se învîta Asociațiunea a-și țină adunarea generală din anul viitor la Zernesci. Presidiul aduce mai departe la cunoștința adunării, că o asemenea invitare s'a făcut și din partea d-lor Man și V. Ranta Buticescu din Bistrița.

Adunarea decide, ca hotărîrea locului pentru ținerea adunării generale viitoare să se concreadă comitetului.

În sfîrșit s'a hotărît, ca protocolul ședinței a II-a să se autentice decătră membrii Sibieni, care au participat la adunarea generală.

Presidiul a mulțumit în vre-o cîteva cuvinte Belgradeților pentru buna primire, și apoi membrilor și publicului adunat în număr atît de mare pentru acel interes ce l-au manifestat prin participarea lor la adunare.

La aceste a răspuns în numele Belgradeților dl adv. Rubin Pația prin o frumoasă cuvîntare.

Banchetul, la care au participat vre-o 200 persoane, s'a început la 2^{1/2} oare după amiazi. Au toastat: dl I. Bologa pentru Monarchul; dl P. Cosma pentru comitetul arangiator din Alba-Iulia; Primarul Novac pentru „Asociațiunea transilvană”; dl G. Barițiu pentru cetățenii din Alba-Iulia și dl R. Pația pentru comitetul Asociațiunii. Dl I. Popa, redactorul „Calicului”, a ținut pe urmă un toast umoristic.

De seară se va țină balul, la care vor participa o mulțime de dame în costume naționale.

Cronica.

Maiestatea Sa Împăratul-Rege pleacă astăzi din Gastein la Ischl, dar se întoarce în 17 Aug. ear' la Gastein, unde familia imperială va serba ziua de 18 August, ziua născerii Maiestății Sale.

Principele și Principesa de coroană, după o telegramă din „Neue Freie Presse” vor veni cătră finea lui Septemvrie la Gurghiu la obituinutele vînațoare de urși. În călătoria Lor Altele Lor Imperiale se vor opri în Budapesta, pentru a visita expoziția istorică de acolo.

Personal. Colonelul de honveți Kápolnai profesor la cursul pentru oficeri de stat major din Budapesta și membru corespondent al academiei maghiare, va fi numit, după-cum se vorbesce, comandant al regimentului de honveți din Sibiu.

Conferența de meseriași, comercianți și preste tot de industriași români în Sibiu. Mai mulți mătreași români de aici din Sibiu ne-au rugat să aducem la cunoștința publicului, că dînșii sînt hotărîți a se întruni Duminecă în 3/15 August a. c. la o conferență, în care să se discute, dacă și ce ar fi să întreprindă și Românii față cu crisa provocată de răboiul vamal cu țeara vecină, cu România. Ar fi bine, dacă mătreașii români și tot felul de industriași și neguțatori din ținutul Sibiuului-Seliștei, mai ales însă care au avut a face cu România, ar participa la conferență.

La afacerea Edelsheim-Janski. În congregațiunea comitatensă ținută alaltăieri în Cinci-Biserici, a interelat deputatul Nagy pe comitele-suprem în afacerea Edelsheim-Janski, și a propus o remonstrare cătră parlament. Comitelesuprem Perczel a răspuns, că astfel de mani-

festatiune nu este de lipsă, deoarece-ce o liniștire a spiritelor este iminentă. Majoritatea congregațiunii însă a hotărît să trimită parlamentului o provocare, ca acesta să păzească drepturile țerii.

În afacerea monumentului lui Radetzky a exmis ordinariatul episcopului Strossmayer din Diakovár următorul circular: „Alteța Sa imperială-regală Archiducele Albrecht, a înființat un comitet, care se îngrijesce, ca gloriosul Radetzky să capete un monument demn. Această intențiune este sfîntă și dreaptă, și oricine o va părtini, care ține la credința în Dumnezeu, la alipirea cătră Preaînalta Casă domnitoare și la înaltele și salutarele virtuți, cărora nici o jertfă nu le este prea mare, cînd este vorba de Dumnezeu și patrie. Sperăm, că poporul nostru nu va rămîne după alte popoare, cu atîta mai virtos, că poporul nostru în ăilele furtunoase din anii 1848—49 cu toată inima a ținut la intențiunile urmărite de maresăul Radetzky în întreaga glorioasă lui viață. Respectând poporul nostru memoria lui Radetzky, își respectază propria lui istorie, căci este cunoscut, că maresăul Radetzky a iubit și a stimat pe nemuritorul nostru erou Jelacsics, a cărui memorie nu ni-o poate șterge nimica în lume. Poporul nostru onorînd pe Radetzky, va onora și pe predilectul lui, pe baronul Jelacsics. În această încercare glorioasă, preoții au să premeargă popoului. Acest circular este adresat capitolului și tuturor parohiilor din diecesă, ca fiecare canonic, paroh și preot să contribuie cu obolul seu pentru scopul amintit. Preoții să provoace popoul, în care memoria lui Radetzky și a lui Jelacsics este încă viuă. Episcopul nostru, care de present petrece în Rohics, subserie spre acest scop 100 fl. v. a. Contribuiriile sînt a se trimite la cancelaria episcopescă din Diakovár, care numai decăt le va expeda la locul destinațiunii. Diakovár 31 Iulie 1886. G. Tordinat, vicar general.” — Este mai de sine înțeles, că Maghiarilor nu le convine acest circular. „Pester Lloyd”, din care l'am extras, îl numesce o falsificare punibilă a istoriei și nu cruță obicnuitele lui „afabilități” la adresa episcopului Strossmayer.

Comuna Găinari din comitatul Făgărașului este în pericol mare. În urma ploilor continue de mai multe săptămîni se întîmplă surpări de loc, cărora până acumă au cădut pradă mai multe case și edificii economice. Trei case de zid s'au ruinat cu totul și foarte multe sînt amenințate.

Comerciu Turciei.

(Urmare și fine.)

Aruncînd o privire asupra istoriei industriei imperului, fără a ne duce mai departe, vom vedea că până în secolul XVIII, Turcia era renumită prin industria sa și prin fabricarea obiectelor de artă, care se exportau de mult timp în părțile Europei-occidentale. Roșul de Adrianopol era căutat la Roma, în Franția și Ungaria; muselinile și alte țesături de bumbac, fabricate la Mosul și în Cecilia erau căutate foarte mult; în Asia-mică se producea o cantitate mare de șaluri și țesături de lână, care se întrebunțau în țeară și se exportau și afară. Armele de Damasc erau cunoscute în toată lumea; olăriile de Kutatia asemenea; broderiile din Siria erau cunoscute pretutindeni.

A trecut un secol și abia se mai găsesc pe ici și colea rămășițe din această industrie înfloritoare, care punea pe Turcia la același rang cu țările cele mai prospere.

Care sînt cauzele unei decadente așa de mari? Aceste cauze pot fi împărțite în două: Antău provine din cauza greutăților politice și împregiurărilor grele, prin care țeara noastră a trecut, așa că guvernul nostru n'a putut să se ocupe serios de această chestiune importantă. A doua cauză e lipsa completă a inițiativei private a industriașilor și capitalistilor nostri. Acești din urmă găsind, că e mai lucrativ și mai ușor a se ocupa cu comerțul de import și cu afacerile de stat.

Industriașii nostri păstrînd mașinile vechi s'au vîdut coplesii de progresele industriei europene, ale căror produse mai ieftine ne-au făcut concurență. În aceste condiții, desigur, industriașii au fost nevoiți să părăsească cîmpul, închișînd atelierile lor. Astfel s'a produs o amorțeală în industria noastră națională.

Economistii nostri cred, că nu e de ajuns a fi industrial avînd numai materii prime în abundență, însă mai trebuie să fie și oare-cari aptitudini speciale. Ei ar voi să facă a se crede, că industria ar fi patrimoniul numai al unei clase din umanitate, care se poate acclimatiza la noi. Ei ar pretinde în sfîrșit, că găsesc în acest punct decadența industriei noastre.

Acest princip fals în el însuși, constituie o probă în favoarea industriei noastre și pledează în favoarea ei, căci poporațiile noastre industriale naturalmente au eșit din amorțeală și au început din nou a lucra.

Așa s'au deschis fabrici de țesătorie la Castainbul, de olărie la Kutatia. Atelierile de țesătură de lână, de bumbac se înmulțesc pe fiecare ăi în Asia-mică, cele de mătăsă în Siria. Industria minieră dă și ea semne de viață; în sfîrșit chiar în împregiurimile capitalei s'au înființat noue fabrici de tăbăcărie, sticlărie, olărie și alte mici indstirii.

Toate acestea sînt nisece începuturi, mici ce e drept și au nevoie de încurajare pentru a-și lua avîntul și a deschide astfel o nouă prosperitate a Turciei.

Toemai acumă e timpul a veni inițiativa statului și vom arăta cum să facă.

Sîntem siguri, că guvernul imperial e gata a face sacrificii inaugurînd un sistem protecționist în profitul industriei indigene.

Pentru măsurile ce credem, că sînt trebuincioase, notăm următoarele:

a) modificarea legilor asupra societăților comerciale;

b) supresiunea formalităților, la care sînt supuse întreprinderile industriale;

c) modificarea condițiilor grele cerute de înalta comisiune pentru cererile de stabilire a stabilimentelor de usine și fabrici;

d) reducerea impozitelor și taxelor asupra materiilor noastre prime, care împedecă sborul industriei noastre;

e) libera circulație a mărfurilor noastre dela un capăt până la celalalt al țerii; adecă suprimarea dării de 8 la sută, drept de vamă interioară;

f) scutirea de ori-ce taxă de import a mașinelor și uneltelor, precum și a cărbunilor de pămînt, trebuincioase pentru industrie;

g) reducerea taxelor de import asupra torturilor și a tuturor materiilor brute sau fabricate, de cari industria noastră ar avea nevoie;

h) încheierea în cel mai scurt timp de tratate comerciale, avînd de basă trebuințele industriei indigene;

i) înființarea de scule practice de industrie și stabilirea în centrurile producătoare de firme și usine de distilat etc. etc.

În sfîrșit construirea de căi ferate.

Aceste sînt sacrificiile cerute dela stat și măsurile ce trebuiesc luate pentru ridicarea industriei noastre, restul vine dela sine. Industria e foarte capricioasă, ea preferă de multe-ori locurile sterpe, unde e liberă în locul bogățiilor unde i-se pun pedeci. Elveția presentă în acest sens un exemplu bădător la ochi și poate unic în felul seu. Lipsită de materiile prime necesare industriei sale, ea cumpără cărbuni din Germania și Franția, lână și bumbac din Anglia, grâu din țările vecine, și cu toate acestea ea e destul de prosperă și produsele ei industriale sînt exportate în toate țările.

Poporul turc, tot așa de inteligent, ba poate mai mult ca celelalte popoare, perseverant, modest în trebuințele sale, trăind pe un pămînt producător și bogat în materii prime, de ce nu profită de acest exemplu? „Telegraphul”.

Posta ultimă.

Budapesta, 10 August n. Generalul Pejacevich a sosit aici.

Serviciul telegrafic

al
„TRIBUNEI”.

Budapesta, 11 August n. Un autograf preainalt al Maiestății Sale cătră ministrul-president Tisza regretă înainte de toate, că schimbările cele din urmă din generalitate au dat privilegiu la diferite neînțelegeri, ce ar pute duce la judecarea opiniunii publice și prin aceasta la conturbarea raporturilor dintre cetățeni și militari în țările Coroanei ungare. Aceasta ar fi cu atît mai mult de regretat, cu cît acele schimbări s'au întîmplat fără vîtămarea vre-unui drept constituțional numai în interesul serviciului militar. Tot așa ar fi de regretat, că pentru întîmplări singurate se judecă în mod nefavorabil asupra armatei întregi. Spiritul armatei comune, în care sînt reprezentate toate popoarele monarhiei nu poate și nu e permis să fie altul decăt acela al Preaînaltului Comandant suprem. Aceasta oferă și garanța cea mai sigură pentru îndepărtarea ori-cărei agitațiuni de partid și pentru scutirea legilor și a instituțiilor întemeiate pe lege. Numai ignoranță din adins și intenții neonestе ar pute duce la aceea, ca armata, care în timp de pace și de răboiu totdeauna și-a făcut datoria cu jertfă, să fie pusă în opoziție cu adevăratul patriotism, cu legile țerii și cu constituția. Deși ar fi de așteptat, ca în poporațiune să se arete o judecată mai sobră, totuși ar fi cu puțință, ca în urma defigurării faptelor neliniștirea să se răspîndească în cercuri mai largi și amărîciunea reciprocă să crească. Cu cea mai deplină încredere Maiestatea Sa însărcinează pe ministrul-president de a face toate cele de lipsă spre lămurire; de a aplica însă toată rigoarea legii acolo, unde se întîmplă agitațiuni nelegale.

Paris, 11 August n. „Univers” anunță, că tractatul definitiv, prin care se înființează reprezentanța diplomatică papală în China, e deja subscris. „Tems” desminte scirea despre demisiunea ministrului de răboiu.

Belfast, 11 August n. Mulțumită intervenirii unei puteri militare însemnate, turburările nu s'au repetat ieri.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Septimiu Albini.

Extrase din foaia oficială.

Licitațiuni:

- 7 Septembrie a. c. imobilele lui Francisc Stettner decătră trib. reg. din Timișoara.
- 31 August a. c. imobilele lui Oscar Polák decătră trib. reg. din Becicherecul-mare.
- 21 Octombrie a. c. imobilele vënd. lui Iosif Govric decătră trib. reg. din Zălau.
- 30 Septembrie a. c. imobilele reuniunii călcianarilor din Alba-Iulia, decătră trib. reg. de acolo.
- 2 Septembrie a. c. imobilele lui Paul Ernst decătră jud. cerc. din Sighișoara.
- 23 August a. c. imobilele lui Frideric Wagner decătră trib. reg. din Cluj.
- 2 Noembrie a. c. imobilele lui Ioan Rasilier și soții decătră trib. reg. din Chichinda-mare.
- 9 Septembrie a. c. imobilele lui Martin Baumgärtner, decătră trib. reg. din Becicherecul-mare, în comuna „Szerb-Itte”.
- 13 Septembrie a. c. imobilele lui Iuliu Verscay decătră trib. reg. din Becicherecul-mare.
- 28 Octombrie a. c. imobilele lui Bela Höchinger decătră trib. reg. din Lugoj.

Economic.

Piața din Sibiu, 10 August. Grân hectolitru 47—80 chilo fl. 4.80 până fl. 5.60, grân mestecat 68 până 82 chilo fl. 3.60, până fl. 4.40, secara 66 până 72 chilo fl. 3.— până fl. 3.40, orz 58 până 64 chilo fl. 3.10 până fl. 3.50, ovės

38 până 45 chilo fl. 1.90 până fl. 2.30, cucuruzul 68 până 47 chilo fl. 4.20 până fl. 4.60, mēlaiul 74 până 82 chilo fl. 3.— până fl. 3.50, crumpene 68 până 70 chilo fl. 1.— până fl. 1.40, semēnța de cânepă 49 până 50 chilo fl. 3.— până fl. 3.20, mazerea 76 până 80 chilo fl. 5.50 până fl. 6.50, lintea 78 până 82 chilo fl. 9.— până fl. 10.— fasolea 76 până 80 chilo fl. 4.— până fl. 4.50, pāsāt de grāu 100 chilo fl. 16.— până fl. 17.—, făină Nr. 3 100 chilo fl. 13.—, Nr. 4 fl. 12.—, Nr. 5 fl. 10.—, slānina 100 chilo fl. 50.— până fl. 52.—, unsoarea de porc fl. 54.— până fl. 56.—, sēu brut fl. 24.— până fl. 26.—, sēu de lumină fl. 38.— până fl. 40.—, lumină turnate de sēu fl. 46.— până fl. 50.—, sāpunul fl. 26.— până fl. 28.—, fēn 100 chilo fl. 1.— până fl. 1.30, cânepa fl. 32.— până fl. 34.—, lemne de ars uscate m. cub. fl. 2.25 până fl. 3.—, spirțul p. 100 l. % 26 până 28 cr., carnea de vită chilo 36 cr., carnea de vițel 30 până 40 cr., carnea de porc 38 până 42 cr., carnea de berbec 24 până 26 cr., ouē 10 cu 20 până 22 cr.

Tērgul de rīmători în Steinbruch. În 9 August n. s'a notat: unguresci bētrāni grei — cr. până — cr. unguresci grei, tineri 45.— cr. până 45.1/2 cr., de mijloc 45.— cr. până 46.— cr., ușori 45.1/2 cr. până 46.— cr., marfă țerāneascā, grea 44.— cr. până 44.1/2 cr., de mijloc 44.1/2 cr. până 45.— cr., ușoară 45.— cr. până 45.1/2 cr., romānesci de Bakony, grei 42.— cr. până 43.— cr., transito de mijloc — cr. până — cr. transito ușori — cr. până — cr., transito sērbesci grei 44.— cr. până 44.1/2 cr., transito de mijloc 44.— cr. până 44.1/2 cr., transito ușori 44.— cr. până 44.1/2 cr., in-grāșați cu ghindă — cr. până — cr. per 4% cumpenți la garā.

Cursul pieței din Sibiu

din 11 August st. n. 1886.

Hartie-monetă română	Cump.	8.60	vënd.	8.65
Lire turcesci		11.20		11.25
Imperiali		10.20		10.25
Ruble rusesci		1.21		1.22

Bursa de București.

Cota oficială dela 8 August st. n. 1886.

Renta amort. (5%)	Cump.	vënd.
Rur. conv. (6%)		—
Acț. de asig. Dacia-Rom.		274.—
Banca națională a Romāniei		1017.—
Impr. oraș. București		—
Acț. de asig. Națională		217.—
Credit mob. rom.		—
Scrisuri fonciare urbane (5%)		—
Schimb 3 luni	25.15	—
Societ. const.	—	—
Aur	13.95	—

Bursa de Bupapesta

din 10 August st. n. 1886.

Renta de aur ung. 6%		
" " " 4%	109.20	
" " " 5%	95.25	
Imprumutul căilor ferate ung.	154.25	
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	100.50	
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	128.50	
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	120.—	
Bonuri rurale ung.	105.25	
" " " cu cl. de sortare	105.25	
" " " bānățene-timișene	105.25	
" " " cu cl. de sortare	105.25	
" " " transilvane	105.25	
" " " croato-slavone	105.25	
Despăgubire pentru dițma ung. de vin	100.50	
Imprumut cu premiu ung.	123.75	
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	126.25	
Rentă de hārtie austriacă	85.75	
" " " argint austriacă	86.30	
" " " aur austriacă	121.25	
Losurile austr. din 1860	142.—	
Acțiunile băncii austro-ungare	870.—	
" " " de credit ung.	291.50	
" " " " austr.	284.80	
Argintul	101.50	
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina”	5.93	
Galbeni împărătesci	10.—	
Napoleon-d'ori	61.85	
Mārci 100 imp. germane	126.20	
Londra 10 Livres sterlingi	—	

Bursa de Viena

din 10 August st. n. 1886.

Rentă de aur ung. 6%		
" " " 4%	109.25	
" " " 5%	95.25	
Imprumutul căilor ferate ung.	154.75	
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	100.75	
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	129.—	
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	120.—	
Bonuri rurale ung.	105.20	
" " " cu cl. de sortare	105.10	
" " " bānățene-timișene	105.20	
" " " cu cl. de sortare	105.10	
" " " transilvane	105.20	
" " " croato-slavone	105.25	
Despăgubire pentru dițma ung. de vin	100.25	
Imprumut cu premiu ung.	123.80	
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	126.60	
Rentă de hārtie austriacă	85.85	
" " " argint austriacă	86.45	
Rentă de aur austriacă	121.20	
Losuri austr. din 1860	142.—	
Acțiunile băncii austro-ungare	872.—	
" " " de credit ung.	291.50	
" " " " austr.	284.10	
Argintul	101.50	
Galbeni împărătesci	5.95	
Napoleon-d'ori	10.01	
Mārci 100 imp. germane	61.25	
Londra 10 Livres sterlingi	126.20	

Băete și domnișoare

se primesc pentru honorar modest în cuartir și cost cu provisiunea întreagă la Luise Filtseh, strada Cisnădiei Nr. 14 etagiul I

[316] 2—3

Cancelaria Negruțiu

în Gherla — Sz.-Ujvár — (Transilvania)

deschide abonamente pe anul 1886 la:

„Amicul Familiei”. Ziar beletristic și enciclopedic-literar cu ilustrațiuni. Va eși în 1-a și 15-a și a luni în numeri câte de 2—3 coale; și va publica poezii, romanuri, novele, schițe, piese teatrale, studii sociale, articoli scientifici, amēnunte de instrucțiune și distracțiune ș. a. Prețul de abonament pe anul întreg e 4 fl.; pentru România 10 franci plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

„Preotul Roman”. Ziar bisericesc, scolastic și literar. Va eși în broșuri lunare câte de 2 3/4—3 1/4 coale; și va publica articoli din sfera tuturor sciințelor teologice și între acestea mulțime de predici pe Dumineci, sērbători și diverse ocațiuni, mai departe studii pedagogice-didactice și științifice-literare. Prețul de abonament pe anul întreg e 4 fl.; pentru România 10 franci plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

Abonații primesc unele premii de valoare și-și pot procura cu prețuri foarte reduse toate opurile din edițiunea noastră.

Colectanții primesc gratis al patrulea exemplar

Tot acolo au apărut și se află de vëndare:

Biblioteca „Săteanului Român”. Cartea I, II, III, IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul la toate patru 1 fl.; câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicoară, profesor gimnasial. Cu portretul M. S. Regina Romāniei. Prețul 15 cr.

Colectă de Recepte din economie, industrie, comerț și chemie, pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr.

Apologie. Discusiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Romāni, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. Partea I. Paul Hunfalvy despre cronica lui Georgiu Gabr. Șincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbei romānesce în vorbire și scriere, invederită și apretiată de Dr. Gregoriu Silași. Broșura I, II, III. Prețul broșurii I, II. câte 40 cr.; broșura III. 30 cr. Toate trei împreună costă 1 fl.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Romāni. De V. G. Borgovan. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poezii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafiri și vioarele poezii populare culese și adnotate de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragedie în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Tot acolo se plătesc cu prețuri urcate acțiunile dela „Albina” și „Furnica” și cu prețurile originale acțiunile dela „Ardeleana”, „Mureșiana”, „Timișiana” și „Economul”.

[296] 9